

Bläddringsbar version (issuu)

LUM 4 – 2018[Gå till tidningsarkiv](#)LUND
UNIVERSITET

EVENT, TVÄRVETENSKAP | 11 SEPTEMBER, 2013

Havsturné lockade många

Årets Havsresa ägde rum kring Landskrona, och två av arrangörerna Peter Jonsson och Kjell Andersson från LTH, gläds särskilt över att deras forskarnätverk utvidgas.

Tweeta Gilla Dela

Inför besöket i Landskrona, som sammanföll med stadens 600-årsjubileum, tog man kontakt med intressenter på orten. En av dessa är Borstahusens museiförening som arrangerar ett dussintal föreläsningar kring marina frågor i Pumphuset i Bostahusens hamn. De fortsätter ännu in på hösten.

Andra samarbetspartners har varit ett dussintal föreningar, myndigheter och företag, som alla bidrog till Havets dag vid Landskrona Stadshuskaj i mitten av augusti. Där fanns också briggen Tre kronor som bjöd på segelturer, ett sjöräddningsfartyg och en av Sjöfartsverkets lotsbåtar. Och här visades utställningar om Östersjöns och Skånes havsmiljöer. På plats fanns också Vattenhallen med experiment för barnen, ett par dykarföreningar, stadens miljönämnd, en konstnär och många besökare.

I vimlet vid Havets dag träffade LUM seglarparet Dan och Bodil Tinnert från Karlskrona. De ställde frågor om sjökort och sjömätningar till Anders Åkerberg från Sjöfartsverket. Verket har gjort en mätning av inloppet till Landskrona som på ett annat sätt än de gamla sjökorten visar detaljer botten över hela farleden. Med moderna instrument är det möjligt att göra sådana mätningar med en endel tur.

Sjöfartsverket har fyra fartyg för ändamålet. Ett syfte är att göra sjökorten säkrare. Anders Åkerberg berättade på makarna Tinnerts fråga att de gamla djupmätningarna är förvånansvärt tillförlitliga men att grunden inte alltid ligger exakt där de är inritade på sjökorten.

Havsresan har LTH arrangerat sedan 1990, och årligen sedan 2007.

Man inledde Havsresan med en fältvecka i maj då man med hjälp av Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Malmö museer och flera dykarklubbar studerade vrak. Ett nupptäckt vrak utanför Barsebäck tros vara från 1800-talet.

Ett brittiskt bombplansvrak av typen Mosquito tror man sig ha hittat utanför Ven. Bakom störtningen ligger en dramatisk historia från slutet av andra världskriget när bombplan skulle angripa Gestapo-högkvarteret norra Köpenhamn men i stället råkade bomba bland annat en skola. Planet nödlandade i vattnet och besättningen klarade landningen och sågs stående på vingarna men frös ihjäl i marsvattnet när planet sjönk innan räddning hunnit ut.

Ingen av fynden är ännu säkert identifierade men indikationer finns på var de ligger.

Även gamla industriella synder studerades. Skadorna efter Supras gipsutsläpp från tiden innan Gipsön anlades var så illa att ingen återhämtning av havsbotten har skett. Tack vare hjälp från bland annat Öresundsfonden släpps dock inte nytt gips ut i havet längre.

Sandsugning från grund havsbotten var länge populärt och skapade många stora 4–5 meter djupa hålor, som idag blivit fällor för sediment och fyllts med stinkande svavelväte.

Det är en obeskrivlig gegg. Vi kunde inte ta upp dykarna direkt utan fick släpa dom efter båten tills de sköljts av, berättar universitetsadjunkt Peter Jonsson från Avdelningen för teknisk geologi.

Spökgarn är ett annat obehagligt problem.

Fiskare har alltid blivit av med nät men bomullsnät löstes upp med tiden. Nylonnät fiskar nästan i evighet. De rullar ihop sig och sjunker när de fyllts med fisk men stiger sedan igen fyllda med gas. Fisken går till spillo. Nu draggar en del kustfiskare efter dem och har plockat mer än sex mil nät, men det är inte ens hälften av det som tappas i på ett år, berättar Peter Jonsson.

Havsresan har en koppling till Havsportalen som samlar Lundaforskare med anknytning till havet. Denna portal ska nu troligen utvidgas med SLU i Alnarp, World Maritime University i Malmö, Malmö högskola och Kristianstad högskola, där nästa års havsresa planeras ske.

Utvidgningen diskuterades vid en heldagssegling med briggen Tre Kronor där de flesta organisationerna närvarande, så även LTH:s rektor Anders Axelsson. Ett 15-tal aktiva forskare deltog också liksom Kommunförbundet Skåne där intresset är stort.

Skåne har 16 kustkommuner men även inlandskommunerna är berörda av havsfrågor. Utstapp av näringsämnen kommer från jordbruket i hela Skåne. Här inser de flesta att kommuner med handlingsansvar och forskare med de senaste kunskaperna har anledning att samverka, säger Peter Jonsson.

MATS NYGREN